

Oppsummering fra Kontaktgruppemøtet 21/3-25

Møtet ble avholdt hos OsloMet, Pilestredet 46

Til stede: Sindre Langaas (NIVA), Solveig Skåravik (Innlandet fylkeskommune), Johannes Rindal (Telemark fylkeskommune), Martine Matre Bonarjee og Rune Bakkevoll (Akershus fylkeskommune), Jonas Vårum Olafsen (Lillestrøm kommune), Hege Jacobsen (Høgskolen i Østfold), Hege Taarud (Universitetet i Innlandet), Magnhild Svarstad Bruun (Østfold fylkeskommune), Idun Lyngstad og Fredrik Skjæret (Hamarregionen), Randi Julie Haldorsen og Johanne Meyer (Buskerud fylkeskommune), Daria Dyresen (Elverum kommune), Dag Aanensen (Drammen kommune), Alf Thomassen (Ringsaker kommune), Ann-Christin Jordbakke (Vestfold fylkeskommune), Berit Berg-Tjørhom og Vera Østensen (OsloMet) og Trond Myrland (Bærum kommune)

Fra sekretariatet: Gunnar Selvik (referent), Joakim Berg og Randi Johanne Hoseth.

1. Velkommen og siste nytt om EU/EØS

Gunnar gav alle ordet for å presentere seg, og orienterte deretter kort fra EU/EØS-politikken som følger:

Innledning – en alvorstynget tid

Kjære alle sammen. Jeg skrev i årsmeldingen for 2024 at vi står ved et tidsskille – og det har jo ikke blitt mindre riktig når vi nå runder EU-kommisjonens første 100 dager: Sikkerhets- og forsvarspolitik er blitt temaet som mer og mer overskygger alt annet – og siden dette er kompetanseområder EU formelt sett ikke dekker fullstendig, er det kanskje fristende for noen å hevde at EU fremstår som fragmentert og lite samstemt.

Imidlertid så gjelder det kun ett land, Ungarn (og litt Slovakia), som enten ikke vil være med, eller som kommer med diverse krav for å bli med på ulike initiativ. De andre 26 har blitt enige om svært mye den siste tiden, og det kan virke som om den urolige geopolitiske situasjonen får europeisk nasjonalisme til å stilne, akkurat som ved forrige store krise - pandemien.

Utfordringen er imidlertid at det begynner å bli vel mange samarbeidskonstellasjoner som skal komme som et mulig alternativ til et tilsynelatende svekket NATO: EU, EU-NATO og EU-NATO + Canada + UK + Norge + Tyrkia.

Noe som understreker alvoret i den nye geopolitiske situasjonen, er en artikkel som nylig var i en belgisk avis oversatt fra New York Times-journalisten Thomas L. Friedman, som sammenligner to amerikanske presidenters holdning til verden: Mens John F. Kennedy blant annet sa «mine medborgere av verden, spør ikke hva Amerika kan gjøre for dere, men hva vi

sammen kan gjøre for menneskers frihet», så synes nåværende innehaver av embetet å si noe slikt som «la enhver nasjon vite, enten den er vennlig mot oss eller ikke, at Amerika ikke vil betale noen pris, ikke vil bære noen byrder, ikke vil tåle motgang, og vil forlate enhver venn og omfavne enhver fiende for å sikre sin egen politiske overlevelse». Det er jo da også interessant å merke seg at førstnevnte presidents nevø nå er helseminister hos den nåværende presidenten.

EU-kommisjonens første 100 dager - sikkerhetspolitikk

EU-kommisjonen har, til tross for mangel på full kompetanse innen forsvar/sikkerhet, nå når 100-dagersmerket rundes, kommet med en mengde initiativer:

Her kan nevnes Rearm Europe (5/3, omdøpt til «Readiness 2020», 19/3), hvor målet er å mobilisere opp til €800 milliarder for å øke europeiske forsvarsutgifter – inkludert €150 milliarder i lån for å akselerere felles forsvarsinnkjøp (SAFE) supplert med fleksibilitet i frivillig bruk av samholdsmidler til forsvarsbruk, Hvitebok om fremtiden til europeisk forsvar (19/3) som ytterligere styrker europeisk forsvar, Estland/Latvia/Litauens kutting av energikabler fra Russland med hjelp fra EU-midler (8/2), en ny visjon for jordbruk og mat som skal støtte jordbrukere/beskytte matsikkerhet/sikre fremtiden for jordbruk og mat i Europa (19/2), en handlingsplan for å styrke cybersikkerheten i sykehus og for helsearbeidere (15/1) og EUs medlemsstaters enstemmighet om sanksjonspakke nr 15 og 16 mot Russland.

EU-kommisjonens første 100 dager - konkurransepolitikk

Det kan være lett å glemme at det også er andre områder hvor kommisjonen i sine første 100 dager har tatt store initiativer, og da særlig innenfor det å gjøre Europa mer konkurransedyktig:

Her kan nevnes Konkurransekompasset (28/1), som er et veikart for å sikre Europas konkurransevne, Clean Industrial Deal og handlingsplan for rimelig energi (26/2), som skal støtte/styrke energiintensiv industri og samtidig gjøre dem klimanøytrale innen 2050, Union of Skills (4/3), som skal sikre at europeiske selskaper har kompetansen som trengs for å bli mer konkurransedyktig, og to pakker for å forenkle EU-regler (26/3), som skal styrke konkurransevnen og få økte investeringer.

Norges rolle i alt dette

Norge må finne sin plass i alle disse initiativene, og vårt hovedverktøy EØS-avtalen vil mer enn noen gang tidligere få testet sin velkjente fleksibilitet – både fra vår side mht hva vi må/ønsker å ta inn av nye initiativer (og ikke minst slette den såkalte backloggen på eldre initiativer), men også ift EU, hvor f eks den pågående tollkrigen fort kan gjøre oss sårbare fordi EUs

forventede beskyttelsestiltak formelt sett ikke kan skjermes av EØS-avtalen, siden denne ikke inkluderer EUs tollunion.

Som en overordnet konklusjon så gir det geopolitiske kaoset grunn til mange bekymringer, for vår verdensdel, og for Norge, som kanskje må stole mer på politikken enn på jussen. Og ennå har jeg ikke snakket om verken «fredssamtaler» mellom USA og Russland, eller om utfordringene for oss ifm EUs post 27-langtidsbudsjett. Imidlertid så gir jeg nå ordet til mine gode kollegaer Joakim og Randi, som vil ta for seg alle mulighetene vi tross alt har fremover.

2. Oppdatering fra Sekretariatets fagområder

Joakim gav en presentasjon av siste nytt og prosjektmuligheter innen utdannings-, helse-, og digital- områdene, og Randi gav en oppdatering av siste nytt og prosjektmuligheter innen EUs grønne giv og kultur. Disse ble etterfulgt av spørsmål fra og diskusjon i Kontaktgruppen. Presentasjonene er vedlagt.

3. Innspill til styresaker

Gunnar gikk gjennom agendaen for neste styremøte, med særlig vekt på følgende agendapunkter:

- Sak 12/25 Årsmelding med revidert årsregnskap 2024: Ingen endringer med unntak av at sekretariatet skal oppdatere prosjektoversikten med noen flere HINN-prosjekter.
- Sak 14/25 Budsjett 2025, fastsetting av kontingent 2026: Ingen endringer med unntak av at den tomme budsjettlinjen «Kursinntekter» fjernes.
- Sak 15/25 Ny strategi for Osloregionens Europakontor 2025-2029: Ingen endringer.
- Sak 16/25 Handlingsplan for Osloregionens Europakontor 2025-26: Ingen konkrete endringer, men et ønske om at policynotater legges inn på KGs Teams-område for felles informasjon, samt at det lages en link der til Aktivitetsoversikten på hjemmesiden, og at det kan være nyttig med en rapportering halvveis i HP1-perioden. Videre så svarte sekretariatet bekreftende på spørsmål om HP1s måltall reflekterer den nye strategien. Sekretariatet vil ellers i samarbeid med KG oppdatere diverse distribusjonslister for diverse faginformasjon til andre enn KG-medlemmer.
- Sak 19/25 Styrets forslag til dagsorden for årsmøtet 2025: Ingen endringer.

4. Orienteringer fra medlemmene

Akershus fylkeskommune (Martine): Har nylig vedtatt en internasjonal temastrategi og en handlingsplan hvor fagavdelingene er involvert, siden internasjonalt arbeid er et verktøy for disse.

Lillestrøm kommune (Jonas): Kommunen er vertskap for KSF (Kommunenes samarbeidsarena for forskning) avdeling Akershus/Østfold, hvor helsetjenester i kommunene er satsningstema (ORE hadde for øvrig møte med lederen og kommunen om dette 20/3-25).

Universitetet i Innlandet (Hege): Deltar i samarbeidsnettverk innen HEU klynge 2 (koordinert av Agder fk), som bl.a. planlegger [tre webinarer](#) (finansieringsmuligheter, roller i prosjekter og hvordan finne partnere). Har videre ansvaret for forskningsarbeidspakken i EMERGE-prosjektet (har møte med de andre partnerne neste uke).

NIVA (Sindre): Vellykket OCEAN Days i Brussel nylig – god støtte fra ORE ifm. nettverksarrangement for å finne potensielle prosjektpartnere. Studerer nøye HEU arbeidsprogram med søknadsfrister september i år (skal være selektiv ifm. det å være koordinator). Interessert i samarbeid med kommuner/fylkeskommuner ifm. NFR-utlysning «Senter for bærekraftig areal- og naturbruk» med søknadsfrist 12. november 2025.

Bærum kommune (Trond): Stort fokus på EU-program søknader til tross for at melder seg ut av ORE med virkning fra 1/4-26 grunnet dramatiske budsjettinnsparingsbehov (har meldt seg ut av mange andre nettverk, som f. Eks. Osloregionen IPR).

Hamar-regionen (Fredrik og Idun): Sendt E+-søknad (voksenopplæring) ifm. norskkurs for innvandrere og bruk av VR. NEB er blitt viktigere og viktigere (f. eks. relevant ifm. renovasjon av skolebygg). E+-søknad til HK-dir ifm. studietur til/fra danske kommuner med fokus på forebygging av kriminalitet og rus. Interreg-søknad med Falun/Borlänge kommune i Sverige ifm. industriell symbiose og datasentre.

Østfold fylkeskommune (Magnhild): I gang med utarbeidelse av internasjonal strategi, som er forankret politisk og faglig, og som forventes vedtatt innen juli 2025. Naturlig nok opptatt av sikkerhet/beredskap. Håper på Brussel-besøk med politisk ledelse i 2025/2026.

Telemark fylkeskommune (Johannes): Har vedtatt ny internasjonal strategi, hvor internasjonalt arbeid skal være et verktøy for fylkesplanen (viktig at faginstansene tenker internasjonalt). Er fare for sprik mellom ambisjoner og ressurser, og 2025-handlingsplanen vil tydeliggjøre forholdet mellom gjennomføringsevnen og strategien. Fokus på Interreg/Jyllandskorridoren og på E+ i skolesektoren. Er videre interessert i ERRINs arbeid ifm. kulturarv (Notodden/Rjukan). Annet internasjonalt arbeid dette året: samarbeidet med Kina (20-årsjubileum), og samarbeidet med USA (markere jubileum for utvandring dit). Hospitant fra TFK hos ORE for tiden (Elisabeth Gylder Vingereid).

Ringsaker kommune (Alf): Vellykket Brusselbesøk nylig med stort prosjektfokus (ERRIN-møte særlig nyttig). Satser på 50 E+-mobiliteter neste år (få med alle barnehager/skoler innen 2030). Formannskapet ønsker å få en orientering fra ORE i løpet av andre halvår 2025. Videre så deltar Ringsaker i de to E+-søknadene som det ble orientert om under presentasjonen fra Hamar-regionen.

Innlandet fylkeskommune (Solveig): Prioriterer økt intern EØS-kompetanse (2 millioner ekstra er bevilget de neste fire årene). Arrangerer Europadag 12-13/5 med fokus på handel/næring og sikkerhet/beredskap. Internasjonalt arbeid er integrert i regionale planer. RIV-prosjektet: utlysninger planlagt i april (når EU-kommisjonen har gitt sin godkjenning).

Drammen kommune (Dag): NetZeroCity-prosjektet under ferdigstilling (ferdig ultimo mai-25), og jobbes nå med å lære fra andre NetZero-byer (f. eks. Nantes, Galway, Liberec). Ordfører kommer på Brussel-besøk sammen med KS i april (han har særlig fokus på utfordringer ifm. ungdomskriminalitet).

HiØ (Hege): Er i en omstillingsprosess (språk mellom ambisjoner/ressurser). Ser etter eksterntfinansiering (E+/HEU) – fire HEU-prosjekter under utarbeidelse, har nyansatt med god kompetanse på mobiliteter, og har anskaffet nytt prosjektverktøy.

Vestfold fylkeskommune (Ann-Christin): Studietur med politisk ledelse til Brussel i april. Fått forprosjektmidler til EU-nettverk med Buskerud fk/USN. Kulturaktører interesserte i å søke EU-prosjektmidler. Bilateral avtale med Kaunas Litauen (KS forvalter). Lærer om EØS-midlene fra Elverum (Daria).

Buskerud fylkeskommune (Johanne): Søker om EU-prosjekt innenfor tema tilflytning/bosetning i fjellregioner sammen med Euromontana, IFK og Syd-Tyrol (med støtte fra ORE).

Elverum (Daria): Vertskap for Innlandets Europadager 12-13/5. Elverum deltar i reklamefilm om nytten av internasjonalt arbeid sammen med bl. a. Alta, Øvre Eiker og Bergen.

OsloMet (Berit): Jobber strategisk for å komme mer i inngrep med kommuner (innovasjons/forskningsstøtte), og har vedtatt spesifikke satsningsområder som gjør det lettere å samarbeide med kommuner/fylkeskommuner. Konferanse planlagt i juni om integrering barn/unge (alle vil bli invitert).

5. Eventuelt

Intet ble diskutert under dette punktet.